

DE OVERLEVERS - BOEK 3 TERUGKEER

HET EPISCHE SLOTDEEL VAN DE *OVERLEVERS*-TRILOGIE

CHRIS WEITZ

HET GESTAGE GEZWIJF VAN DE rotoren van de helikopter en het militaire jargon hadden me in een meditatieve gemoedstoestand kunnen brengen als mijn hart niet zo hard bonkte dat het alle andere geluiden overstemt, want New York, het prachtige New York, het afgrijselijke New York, strekt zich voor ons uit; het dikke lint dat Manhattan is, is heel losjes verbonden met het vasteland en met het stompje van Long Island door de dunne draden die de bruggen vanuit de lucht zijn.

Ergens in die canyons of steegjes is Jefferson, hoop ik.

De schade is moeilijk te zien hierboven. We duiken omlaag voor een beter beeld en kolonel Wakefield praat tegen me via de kop-telefoon. 'Het ziet er niet al te slecht uit. Ik voorzie geen problemen met zone A.'

Zone A is Central Park.

'Ik zeg het je, het is beter om naar Randall's Island te gaan.' Wat is het juiste jargon ook alweer? 'Zone c. Het is onmogelijk te weten wat er in het park aan de hand is. In zone A, bedoel ik. Er kunnen daar gekken met pijl-en-boog in de bosjes in de aanslag liggen. Het kan er behoorlijk heftig aan toegaan.'

'Ik denk dat we dat wel aankunnen,' zegt Wakefield.

Dit is dat hele Britse understatementgebeuren. Het is heel schattig en zo, maar het boezemt me nou niet echt het bedoelde vertrouwen in. Ik snap wat hij bedoelt. Mijn reisgenoten zijn echt heel stoere gasten. SAS staat voor Special Air Service, wat klinkt alsof het geweldige stewardessen zijn of zoiets, maar de SAS bestaat in werkelijkheid uit de meest moordlustige killers uit het

Britse leger, een groep die toch al barst van kerels uit de arbeidersklasse met kapsones.

Men ziet de Britten over het algemeen graag als heel beschaafd, alleen maar paraplu's en thee en dat soort zoi, maar rond sluitingstijd een bierglas bij iemand in het gezicht rammen is waarschijnlijk veel representatiever voor de gehele bevolking. De officieren zijn zelfs nog enger omdat ze juist zo keurig lijken te zijn, maar in werkelijkheid zijn ze net zo klaar-om-insecten-te-vreten-en-hun-duimen-in-je-oogkassen-te-duwen als de rest.

Wat verderop op het bankje zitten de Gurkha's. Kleine kereltjes met een glimlach op het gezicht en hun kenmerkende grote, gebogen kukri's, lange, gekromde messen die op boemerangs van geslepen metaal lijken. Wat reputatie betreft zijn zij het gevaarlijkst.

Rab vangt mijn blik en steekt drie vingers op, wat betekent: *Kanaal 3*. Hij wil een privémomentje op een apart kanaal waar de anderen niet meeluisteren.

Ik heb hem tot nu toe genegeerd, maar het kost inmiddels meer moeite dan het me waard is. 'Ja?'

'Ik wil alleen maar zeggen dat ik het met je eens ben.'

'Zoals we dat vroeger altijd zeiden: lekker belangrijk.'

'Je bent nog niet eens geland in New York en je voelt je alweer helemaal thuis, merk ik,' zegt Rab.

Ik ben echt niet in de stemming voor een praatje. 'Wat moet je?' Ik kan niet eens zijn naam over mijn lippen krijgen.

'Je denkt aan hém. Aan Jefferson.'

Ik word pissig omdat hij hierover begint. Misschien schaam ik me wel een beetje. Misschien is dit wel zijn manier om me te waarschuwen, zo van: *Als we Jefferson vinden, dan ga ik hem vertellen dat we met elkaar naar bed zijn geweest om zo lekker jullie reünie te verpesten*. Ik kijk Rab eens goed aan, de *honeypot*, de gespierde schouder om op te huilen. De overheidsinformant. De spion. De leugenaar.

'Het spijt me. Ze hebben me gedwongen het te doen.'

‘Niet half zo erg als het mij spijt.’ Ze hebben me gedwongen. Die was goed.

‘Ik wilde het je vertellen,’ zegt Rab. ‘Ik ben nog steeds...’

Ik ga snel terug naar kanaal 1. Ik heb geen zin om oude koeien uit de sloot te halen. Al moet je hem wel nageven dat hij het probeert. Wat wil hij? Heeft hij verder nog iets van me nodig? Of wil hij het echt goedmaken om, wat, weer ‘bij elkaar’ te komen? Ik wend mijn gezicht af, wat best lastig is omdat hij zo knap is. Maar dit is zó verleden tijd.

Arme Donna, belazerd door een jongen, helemaal alleen in een koekblik vol kerels. En iedereen werkt voor een Hogere Macht.

Dan moet ik weer aan de ongelijkebehandelingspolitiek denken van deze race om de kernwapens veilig te stellen. Al die tijd zijn het de kerels die aan de touwtjes trekken. En dan heb ik het nog niet eens over het feit gehad dat het Reconstructiecomité ook uit mannen bestaat.

Ik dacht vroeger dat ik feministe was. Het draaide voor mij allemaal om Girlpower! en zo. Als ik niet met me liet sollen, dan was dat mijn bijdrage aan de maatschappij. Maar nu ik achteraf naar mijn daden kijk, besef ik dat ik vooral met de grote massa ben meegelopen. Vaak als ik dacht heel geweldig en GELIJK te zijn, was dat meer een symbolisch verzet.

Ik kijk de cabine vol gebroken neuzen en gezwollen knokkels rond en denk: *misschien zijn mannen en vrouwen aparte, maar symbiotische soorten?* Ik bedoel, wat nou als in die oersoep, vóór de seksuele voortplanting, alles gewoon oké was, maar toen kwam een γ -chromosoom zich er stiekem mee bemoeien, waardoor de helft van de populatie gewelddadig en hitsig werd? Maar hoe moest je dat dan in balans brengen? Hoe moest je een echte feministe zijn, post-apocalyptisch gezien?

De heli maakt een scherpe bocht naar rechts in de richting van Central Park, waardoor iedereen opeens opzij helt en de soldaat naast me me haast plet.

'Sorry, juffrouw,' zegt hij, maar hij betast me even voor hij iets bij me wegglijdt.

Dit is de afgelopen paar jaar van mijn leven de stand van zaken geweest: ontzettend veel mensen met lullen en geweren die maar doen wat ze willen.

Op Washington Square, de thuisbasis van onze stam, was het leven, weer theoretisch bekeken, eerlijker. Ik bedoel, het einde van een beschaving geeft een maatschappij een enorme nieuwe impuls. Maar zelfs daar was het een jongen die de leiding had. Ik was net zo dol op Washington als de rest, maar toch... Soms denk ik dat een meid als ik de boel beter had kunnen runnen, snap je?

De helikopter gaat achteruit en blijft dan zweven, doet aarde en rotzooi van de grond opwaaien in de koude lucht, en de SAS-jongens controleren hun uitrusting een laatste keer, met al hun nylon oorlogsfetisjspullen, hun matzwarte messen en karabijnen en nylon lussen en stompe automatische wapens.

Misschien is dit wel hoe het werkt. Misschien is het pad naar gelijkheid niet met goede voornemens geplaveid of gelegd op een fundering van wetgeving en geleidelijke sociale verandering. Misschien wordt het met een wapen afgedwongen.

De helikopter landt zo licht mogelijk, de druk van de rotoren plet het hoge bruine gras in een golvende graancirkel naar buiten toe. De commando's springen eruit, tien uit elke transporthelikopter, met daarnaast nog mijn persoontje, mijn enorme babysitter Titch en die vuile-huichelaar-van-een-ex-heel-kort-standig-vriendje-van-mij Rab. Een derde helikopter, een gigantisch geval met een dubbele rotor, laat zijn lading als grote, rechthoekige keutels vallen en vertrekt weer in oostelijke richting, waar onder andere het vliegdekschip ligt te wachten in de Long Island Sound.

De maan is slechts een halfronde scherf licht, dus de wereld om ons heen is donkergrijs. De brokken graniet en de grillige con-

touren van bomen maken voorbij de muren van het park plaats voor de strakke rechthoeken van de flatgebouwen die vlak naast elkaar staan.

Ik weet van wie dat gebied is.

Van de Uptowners.

De helikopter heeft onze aanwezigheid verraden. Inmiddels heeft waarschijnlijk zo'n beetje iedereen van Fifty-Ninth Street en hoger ons gezien en beseft dat in tegenstelling tot wat ze dachten, de rest van de wereld zich niet in dezelfde post-apocalyptische klotetoestand bevindt als zij. Ik kan me niet voorstellen dat deze kennis hen koud laat. Ze worden wakker geschud uit een nachtmerrie en komen terecht in een wereld met oneindig veel mogelijkheden.

Sheep Meadow ziet er zelfs nog vager uit dan de vorige keer dat ik hier was. Nu het overwoekerd en bevroren is, is het haast het landschapsequivalent van een aan drugs verslaafde zwerver die zich al een maand niet heeft gewassen.

De vorige keer, dat waren nog eens tijden! Jefferson en ik waren toen jong en besmet en Nog Niet Dood. We waren in noordelijke richting getrokken, op de hielen gezeten door Uptowners en ijsberen; allemaal om de wereld, of in elk geval onszelf, te redden met een geneesmiddel tegen de Ziekte. En verdomd als dat ons niet is gelukt, op één of twee dodelijke slachtoffers na.

SeeThrough. Kath.

'Tot zover is alles in orde,' zegt Wakefield.

Hij bedoelt dat hij gelijk heeft en ik niet, en dat de chaos van epische proporties die ik had voorspeld is uitgebleven. Het is inderdaad rustig in het park.

'We gaan in oostelijke richting, naar de vn en, met een beetje geluk, de football.'

'De football' zijn de lanceercodes en het activeringsapparaat voor het Strategische Nucleaire Arsenal van de Verenigde Staten. Met andere woorden: best wel belangrijk.

Dat is de reden dat we hier zijn. Het is een grote zwartleren koffer, onwijs saai en totaal niet modieus, echt iets wat een invalleraar bij zich zou hebben, met een leren lus aan het handvat die om je arm hoort. Of liever, om de arm van een legerofficier. Het was de taak van die persoon om te allen tijde bij de president in de buurt te blijven, voor het geval dat iemand er zin in kreeg een wereldwijde kernoorlog in gang te zetten. Dan had de president zijn superhandige lanceercodes bij de hand om via een speciale satelliettelefoon – ‘de biscuit’ – in te bellen bij CentCom en het einde van de wereld te autoriseren. Nou ja, in elk geval iets wat daar ontzettend veel van weg had.

Wakefield gaat verder. ‘We zouden onderweg mogelijke aanvallen moeten kunnen afslaan.’

‘Kolonel, iedereen op dit eiland zal willen weten wie jullie zijn en hoe het jullie is gelukt in leven te blijven en of jullie een geneesmiddel hebben voor de Ziekte. Het gaat dus om duizenden wanhopige, gewapende mensen,’ zeg ik.

‘Kinderen,’ reageert Wakefield.

‘Die het hier jaren hebben overleefd, in tegenstelling tot jullie.’

Hij werpt me een sceptische blik toe, alsof hij een aantekening maakt in zijn Mentale Aantekeningenboekje, dat trouwens vast Mentaal Matzwart is. Hoeveel generaties van militaire types hebben het advies van hun inheemse gidsen – en dat ben ik dus min of meer in dit geval – genegeerd en hoeveel mensen zijn er als gevolg daarvan gestorven?

‘Dat is niet mijn probleem,’ zegt Wakefield.

Ik begrijp het. Het interesseert hem niet, omdat het niets te maken heeft met de missie van het terugvinden van de football.

‘Juffrouw Donna, is alles oké?’ vraagt Guja.

Hij is een kleine man, kleiner dan ik ben, en ik ben maar net iets langer dan een meter vijftig. Er ligt vrijwel altijd een brede lach op zijn gezicht. Hem als klein omschrijven laat hem misschien niet echt indrukwekkend klinken, maar Guja is een Gurkha, van zo’n

brigade Nepalese soldaten die al langer dan tweehonderd jaar dienstdoen in het Britse leger.

Het verhaal gaat dat de Britten, die in die eeuw de hele wereld afstruinden in hun poging iedere gekleurde persoon die ze onderweg tegenkwamen aan zich te onderwerpen, zich eens achter het oor moesten krabben toen ze deze specifieke stam tegenkwamen. De Gurkha's hadden de memo niet gekregen dat ze op hun knieën moesten vallen voor het imposante spektakel van victoriaanse techniek en discipline. Hun houding was er een van: *Kom maar op, jongens*. De Britten waren zodanig onder de indruk dat ze hen inhuurden.

Guja en de andere Gurkha's hakken het lange gras van Central Park weg met hun kukri's. Hij geeft de plaatselijke flora een adem-pauze om te vragen hoe het met mij gaat. Ik vind Guja aardig, maar ik beseft maar al te goed waarom hij en de andere Gurkha's de helft van het team vormen. Dat komt doordat ze bevelen opvolgen en zonder vragen te stellen moorden en nagenoeg geen enkele band hebben met de tieners van New York, die om eerlijk te zijn op hun beurt geen enkele band hebben met Nepalese stamleden. 'Ja hoor, Guja,' zeg ik.

Maar in werkelijkheid is er niets oké. De voorraad okéheid is nog maar klein. Ik ben terug in alle ellende. Na de korte rustperiode in Cambridge waar ik zelfs mezelf er eventjes van had overtuigd dat ik een normale overlever van de Amerikaanse diaspora was, is alles weer naar de kloten gegaan en dan bedoel ik ook Naar de Kloten. Dit verdient hoofdletters.

Ik werp Rab een zijdelingse blik toe. Hij veegt zijn modellenhaar naar achteren en zeult kratten en dozen uit de helikopter en stapelt die buiten op in een poging bij de Gurkha's en die ondoordringelijke SAS-commando's te passen. Ik krijg bijna medelijden met hem, die mooie jongen tussen al die koelbloedige militaire types.

Toen ik hem in Cambridge ontmoette, dacht ik dat hij lid was

van het Studentenverzet, dat hij tegen de sociale controle was die de overheid en het Amerikaanse Reconstructiecomité aan de bevolking hadden opgelegd. Beperkingen op vrijheid van meningsuiting, op de bewegingsvrijheid en ideologie. Achter een façade van een normaal leven werd alles te allen tijde scherp geobserveerd en afgeluisterd. Je werd zelfs vanuit je eigen broekzak in de gaten gehouden; elke telefoon was een informant.

En ik? Ik was gewoon een getuige waar zo veel mogelijk informatie uit moest worden losgepeuterd. Ik was bij de VN geweest, zie je, die dag dat de president stierf. Dus zij dachten dat ik informatie over de football had.

Hoe dan ook, Rab bleek dus helemaal niet voor het Verzet te werken. Hij werkte voor de overheid.

Hij glimlacht naar me, haalt zijn schouders op, zo van: *Wie hou ik nou voor de gek?* Hij laat de stapels met voorraden achter en slentert naar me toe met een vastberaden uitdrukking op zijn gezicht. Die niet waagt, die niet wint.

'Nooit gedacht dat ik hier terecht zou komen. Jij wel? Die avond in de bar?'

Stel je voor: de studentenbar, een eenzame Amerikaanse ver van huis met een Budweiser in haar hand. Dan komt Rab binnen, bloedmooi met zijn gitzwarte haar, koperkleurige huid en felgroene ogen. Pure perfectie. Dat was het begin van een vriendschap doorspekt met aantrekkingskracht. Verbreek de laatste band van het meisje met haar vrienden door haar te vertellen dat ze dood zijn. Het Amerikaanse meisje stort zich in de armen van de nieuwe vriend en vertelt alles wat ze weet over haar duistere verleden in post-apocalyptisch New York. De overheid krijgt wat ze wil.

Rab wacht nog steeds op een antwoord op zijn vraag.

'Nee. Ik had eigenlijk niet gedacht ooit nog terug te zullen gaan naar New York.' Ik was er klaar voor geweest in Cambridge te blijven. Op een bepaald niveau wist ik dat Rab te mooi was om waar te zijn. Ik was gebroken en stond op het punt van instorten en was

op zoek naar een zachte landing, iemand die naar me luisterde, wat lol, wat geluk. Was dat zo erg?

Hij reikt langzaam naar mijn hand.

Daar is die spanning weer, maar dat komt gewoon door een stelletje stomme emoneuronen die de boodschap niet hebben doorgekregen en zomaar signalen rondsturen. Ik doe een stap naar achteren, keer hem mijn rug toe. Jefferson is daar ergens. Dat hoop ik tenminste. 'Kappen.'

'Donna,' zegt Rab. 'Dit is de goede kant. Wij zijn de goeien.'

Ik weet niet of hij het over zichzelf en de andere Britten heeft, of over zichzelf en mij. 'Kijk, dat is dus jouw probleem. Zodra ik denk dat je eerlijk bent, wordt alles weer politiek.'

'Ik wil dat je veilig bent, dat is de reden. Als Jefferson nog leeft...'
Hij valt even stil bij het zien van de minachting op mijn gezicht. 'En dat hoop ik, voor jou,' gaat hij verder. 'Als hij leeft, dan is hij in het gezelschap van een aantal gevaarlijke, onverantwoordelijke mensen.'

Hij heeft het over het Verzet, en dan in het bijzonder over Chapel. 'Zo hé. Ze hebben jou echt te pakken, hè? Of heeft Welsh gezegd dat je dat moest zeggen?'

'Jij gelooft dat het Verzet iedereen wil redden. Dat begrijp ik. Dat is ook waarom ze jou hebben gebruikt. Maar ze willen het Geneesmiddel helemaal niet verspreiden. Het enige wat ze willen zijn de kernwapens. En als ze die in handen krijgen, dan zorgen ze voor een nieuwe steentijd.'

'Onzin!' zeg ik. Maar misschien heeft hij wel gelijk. Chapel was heel idealistisch en zelfopofferend overgekomen, alsof hij ons en alle post-apocalyptische zielenpoten wilde redden. Anders hadden we hem ook niet geholpen. Maar er is iets aan deze hele situatie – tot het feit dat ik ben gebruikt door de overheid aan toe – waardoor ik geloof dat niemand die erbij betrokken is onschuldig is.

Behalve Jefferson. Van iedereen die ik ken is hij degene die zich

aan zijn principes zou houden. Hij zou nooit compromissen sluiten.

Alle spullen zijn uitgeladen, maar we staan nog steeds maar wat te staan. Ik wil gaan. Er is een of andere vertraging, een algeheel geslenter en gegrimas van de SAS-kerels waar ik uit opmaak dat er een probleempje is. Bij een van de helikopters wordt op luide toon gesproken. Ik heb er genoeg van. Ik loop naar de eerste heli. De metalen motorkap staat open en een soldaat staat voorovergebogen de inhoud te bestuderen en rommelt wat met de motor, met een zaklampje als een sigaar tussen zijn tanden geklemd zodat hij zijn handen vrij heeft. Hij ziet me kijken en vertrekt zijn gezicht tot een glimlach zonder de zaklamp uit te spugen. Ik word even verblind door het licht.

‘Alles in orde, juffrouw?’ vraagt de soldaat. (Of liever: ‘Awwes i odde, jufwouw?’)

De soldaten zijn oppervlakkig gezien allemaal heel beleefd en respectvol, ondanks hun ruwe levensstijl. Ze worden kennelijk naar allerlei exotische plekken gestuurd om deuren in te trappen, mensen een mes in de nek te steken en van belachelijke afstanden rebellen door het hoofd te schieten, en moeten dan weer netjes aan de lijn meelopen en ter ontspanning allerlei hindernisbanen afleggen. Ze staan voor honderd procent onder appel, als honden die een koekje op hun neus kunnen laten balanceren tot ze het bevel krijgen het op te eten. Maar toch kunnen ze het niet laten me met hun ogen te verslinden, wat best raar is aangezien ik een hobbezakkerige groene jumpsuit draag die een paar maten te groot is. Ze komen kennelijk niet vaak meiden tegen.

Ik zwaai even en zeg verlegen: ‘Hoi!’ Ondanks het feit dat ik waarschijnlijk meer dood en verderf heb gezien dan de meest geharde commandoënde commando, laat ik de soldaten liever geloven dat ik een hulpeloos grietje ben. Dat voorkomt dat ze te achterdochtig worden en het lukt me onopgemerkt weer de helikopter in te klimmen.

Het is schemerig in de cabine die alleen wordt verlicht door een

paar gelige ledstrips die hier en daar zijn opgeplakt. Het duurt even voor ik vind waar ik naar op zoek ben, vooral aangezien ik zo geruisloos mogelijk door allerlei dingen moet rommelen. Eindelijk, daar is het dan. Een stomp oranje plastic geval dat op een speelgoedpistool uit een tekenfilm lijkt. Ik pak een paar patronen uit de doos en laat die in een zak van mijn jumpsuit glijden.

Ze hebben me geen wapen gegeven, waarschijnlijk omdat ze denken dat ik niet weet hoe ik dat moet gebruiken. Of misschien omdat ze denken dat als ik dat wel weet, ik dat net zo goed tegen hen zou kunnen gebruiken. Veel vertrouwen is er niet meer na wat ik op het dek van de *Ronald Reagan* heb uitgespookt toen ik de anderen hielp te ontsnappen.

Maar dat is niet de reden dat ik het alarmpistool wil hebben. Ik spring de helikopter uit, hef het ding boven mijn hoofd en vuur. Terwijl het roze licht omhoogscheert, wordt de overwoekerde wei om ons heen heel even opgelicht door een felle rozerode gloed. We zijn een verlicht diorama, een nachtelijke shoot, een rave, en ik zie de verwarde uitdrukkingen op de gezichten om me heen.

Er wordt gevloekt en geschreeuwd.

‘Leg neer. Nu!’ beveelt Wakefield. Hij knikt naar een van de Gurkha’s die mijn kant op sprint.

Ik heb de tweede patroon in mijn linkerhand en die duw ik snel in de kamer. De hitte van de eerste ontlading brandt mijn vingers. Ik richt op de maan en haal de trekker over. *WOEMF!* Daar gaat de tweede flits, die een brandende baan door de lucht trekt; de twee rooksporen vormen een v waarvan de punt naar onze locatie wijst.

De Gurkha tackelt me en de lucht wordt uit mijn longen geperst. De kukri komt omhoog, hangt daar als een tweede maan. Guja komt achter de man staan en geeft een bevel in het Nepalees. De man staat op en trekt me aan mijn kraag overeind.

Guja kijkt me aan, zijn glimlach verdwenen, alsof die er nooit is geweest. ‘Waarom, juffrouw? Waarom?’

Het dringt tot me door dat ik op het moment zijn verantwoor-

delijkheid ben en dat ik hem enorm in de problemen heb gebracht. 'Sorry, Guuj.' Ook al kon het antwoord hem iets schelen, hoe moest ik het dan uitleggen? Dat ik het gevoel had dat Jefferson het daar ergens zou zien en dat hij op de een of andere manier zou weten dat ik het was? Dat hij me zou komen halen en dat we dan weer bij elkaar zouden zijn?